

NAZIV PREDMETA: Hrvatska trojezičnost i tropismenost

VRSTA (PREDAVANJE/SEMINAR): Seminar

IME NOSITELJA PREDMETA: Doc. dr. sc. Tomislav Galović

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU: Doc. dr. sc. Ivan Botica

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: hrvatski

BROJ SATI NASTAVE: 8

OKVIRNI SADRŽAJ MODULA

Izrazita posebnost hrvatske kulture u srednjem vijeku u odnosu na susjedna područja, ali i Europu u cjelini, jest njezina trojezičnost i tropismenost. To podrazumijeva govorenje triju jezika: hrvatskoga, srednjovjekovnoga latinskog i staroslavenskoga/crkvenoslavenskoga, odnosno uporabu triju pisma: latinice, glagoljice i ćirilice na hrvatskom društvenom i političkom prostoru. Nova jezikoslovna istraživanja unutar staroslavenskoga/crkvenoslavenskoga prepoznaju dva jezična idioma: *hrvatskostaroslavenski* kao blago kroatizirani staroslavenski jezik i *hrvatsko-staroslavenski* kao miješani jezik sastavljen od staroslavenskih i starohrvatskih elemenata. Time nije isključena i uporaba drugih pisama i jezika na našim prostorima, međutim to nije usporedivo, a kamo da bi bilo od većeg značaja da bi umanjilo fundiranost prije izrečenog. Trojezičnost i tropismenost bitna je i jedinstvena odrednica hrvatskoga srednjovjekovnog identiteta. Od presudne važnosti u procesu njezina nastanka i razvoja bilo je kršćanstvo koje je – kao i u pogledu Europe – tako i na hrvatskom području čiji je narod od doseljenja postao dionikom, stvorilo uvjete za povezivanje i zapadne i istočne kulture europskog srednjovjekovlja s Hrvatima. Ključni u tome procesu kako u zapadnoj Europi tako i u Hrvatskoj, tj. u širenju prvotno latinskog jezika i pisma, a potom, odnosno i usporedno, glagoljičke i nešto malo kasnije ćirilice te najzad i latiničke pismenosti na hrvatskom jeziku, u njezinoj kulturi i književnosti u ranom periodu bili su benediktinci. Poseban pak biljeg glagoljičkoj i ćirilskoj pismenosti dali su popovi glagoljaši, a kasnije posebice franjevci trećoredci glagoljaši. U radu predmeta/seminara posebna se pozornost usmjerava k specijalističkim temama, pitanjima i problemima iz hrvatske trojezičnosti i tropismenosti (začeci latinskoga u ranosrednjovjekovnoj Hrvatskoj, latinica ka prvo pismo u Hrvata, nastanak glagoljice, pojava ćirilice u 12. stoljeću, hrvatski jezik na latinici: prve naznake, i dr.).

POPIS LITERATURE

Josip BRATULIĆ (ur.) *Žitja Konstantina Ćirila i Metodija i druga vrela*, , Zagreb, 1998.; Josip BRATULIĆ - Stjepan DAMJANOVIĆ, *Hrvatska pisana kultura. Izbor djela pisanih latinicom, glagoljicom i ćirilicom od VIII. do XXI. stoljeća*, sv. I, Križevci – Zagreb, 2005.; Josip BRATULIĆ - Stjepan DAMJANOVIĆ - Anđela FRANČIĆ, Boris KUZMIĆ - Josip LISAC - Ranko MATASOVIĆ - Milan MIHALJEVIĆ - Mateo ŽAGAR, *Povijest hrvatskoga jezika, 1. srednji vijek*, Zagreb, 2009.; Branko FUČIĆ, *Glagoljska epigrafika: kulturno-historijski vidovi*, Zagreb, 1982.; Eduard HERCIGONJA, *Tropismena i trojezična kultura hrvatskoga srednjovjekovlja*, Zagreb, 2006.; Eduard HERCIGONJA, *Tisućljeće hrvatskoga glagoljaštva*, Zagreb, 2009.; Radoslav KATIČIĆ, *Litterarum studia*, Zagreb, 1998. (2007.); Anica NAZOR, *Knjiga o hrvatskoj glagoljici*, Zagreb, 2008.; Benedikta ZELIĆ-BUČAN, *Bosančica ili hrvatska ćirilica u srednjoj Dalmaciji*, Split, 2000.

OPIS METODA PROVOĐENJA NASTAVE

Nastava će se provoditi kroz predavanja, konzultacije, osobno istraživanje i izlaganje polaznika.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Obveze će se izvršavati putem redovnog pohađanja predavanja/seminara, te kroz samostalni rad.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Kvaliteta će se pratiti anonimnom anketom.

BROJ ECTS BODOVA: 6